

KESKKONNAAMET

16. Tööleht: Kultuurmaastikud ja pärandkooslused

Mõiste: Kultuurmaastikud ja pärandkooslused erinevad looduslikest kooslustest selle poolest, et inimene on neid oluliselt mõjutanud. Pärandkoosluse puhul piirdub mõju vaid majandamisega näiteks rohttaimede niitmise). Kultuurmaastiku puhul on inimene loodust tugevalt muutnud, enamasti kas kultuurilise või sotsiaalmajandusliku tähenduse tõttu.

1. Kultuuristatud rabast turba eemaldamisel tuleb olla ettevaatlik kuna:

- Raba taastub väga aeglaselt;*
- Raba toitub üksnes sademetest;
- Raba on looduskaitse all;

2. Kultuurmaastik vajab:

- Inimese poolt sekkumist;*
- Inimese poolt rahule jätmist;

3. Säästvalt arendatud kultuurmaastikud ei oma pikaajalist ohtu loodusele.

- Tõsi;*
- Väär;

4. Pärandkooslus vajab rohkem hoolt inimese poolt kui kultuurmaastik.

- Tõsi;
- Väär;*

5. Loopealset kooslust kutsutakse teise nimega ka:

- Luhaks;
- Alvariks;*
- Ivariks;

Arutlemisteemad:

- Millises koosluses toimub filmiklippi tegevus? Kas tegu on pärandkoosluse või loodusliku kooslusega?**
- Valige endale meeldiv pool-looduslik kooslus ja kirjeldage seda.** *Lamminiit on suurveega üleujutatav ala jõe orus või madalal järverannal. Tavaliselt on need alad madalsood või niidud. Kogu aeg vee poolt juurde kantavad toitained muudavad sealse mulla väga viljakaks.*

Taimestik on seal seetõttu väga lopsakas aga erinevalt teistest püramüüdistest üsna liigivaene. Viljaka mulla tõttu tuleb luhta pidevalt niita või karjatada kuna vastasel juhul kasvab see väga kiiresti kinni. Eestis on 2013. aasta seisuga hoolduses 7040 ha lamminiite.

- 3. Kuidas kaitstakse Eestis poollooduslike kooslusi?** Eestis on poollooduslike koosluste kaitseks tehtud tegevuskava aastateks 2014-2020. Hinnanguliselt vajab Eestis säilitamist 60 000 ha püramüüdist, kusjuures esmalt on suurel osal neist vajalik niiduelustikule vastavad tingimused taastada. Kui praeguseks on hoolduses ligi 27 000 ha ja taastamises ligi 3000 ha püramüüdist, siis aastaks 2020 suurendatakse see 45 000 hektarini. Eesti püramüüdist kuuluvad ka Euroopa liidu Natura 2000 võrgustiku läbi kaitstavate elupaikade hulka.

Huvitavat lisamaterjali:

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/poollooduslikud_kooslused.pdf -

Poollooduslikud kooslused, Keskkonnaamet.

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/PLK/Lisa_3_Puisniitude_puiskarjamaade_hoolduskava_2011.pdf - Eesti puisniidud ja puiskarjamaad, Tiina

Talvi.

https://www.envir.ee/sites/default/files/plk_helm_2013_briif.pdf - Aveliina Helm, Eesti poollooduslikud kooslused.

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/Keskkonnaharidus/oppematerjalid/puisniidud_850x2150.pdf -

Keskkonnaamet, Puisniitude kujunemine.

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/public/Keskkonnaharidus/oppematerjalid/rannaniidud_850x2150.pdf -

Keskkonnaamet, Rannaniitude kujunemine.